

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1892.

Andra Kammaren.

N:o 1.

Sedan Riksdagen i enlighet med riksdagsordningens § 2 samlats i Stockholm fredagen den 15 januari 1892, sammanträdde Andra Kammaren

Lördagen den 16 januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Sammanträdet öppnades af representanten för Stockholms stad herr friherre A. H. Fock, såsom den ledamot, hvilken de flesta riksdagarne bevisat, med följande helsningstal:

Mine herrar!

I kraft af 33 § i riksdagsordningen förklarar jag härmed Andra Kammarens förhandlingar vid denna riksdag öppnade, och uttalar en hjertlig välkomsthelsning till kammarens samtliga ledamöter.

Vända vi blickarne mot det nu börjande riksmötet, så äro utsigterna i mycket mörka och oklara. Otvifvelaktigt lärer väl vara, att under Riksdagens pröfning skola komma flera viktiga samhällsfrågor, rörande hvilka åsigtarna äro i hög grad delade, och som äfven därför skola gifva anledning till lifliga strider. — Jag tillåter mig, med tanken härpå att erinra om det program, som för 25 år sedan från denna plats uppställdes. Den riksdagsveteran, som då i egenskap af ålderspresident förde Andra Kammarens talmansklubba, yttrade i sin helsning till kammaren bland annat följande: »Låtom oss gifva hvarandra handen uppå att icke glömma, det hvarje svensk man, utan åtskilnad af stånd, yrke eller lefnadssätt, är en medborgare, som har anspråk på jemlikhet inför lagen och på möjligheten, så vidt det beror af lagstifningen, att komma i åtnjutande af alla samhällsodlingens frukter; att vid beviljandet af allmänna utgifter alltid erinra oss, att medlen dertill i sista hand endast förvärfvas genom arbete af det stora flertal, som måste äta sitt bröd i sitt anletes svett — — — —; att hos denna representation ej skall framträda någon böjelse att sätta enskilda fördelar framför det allmänna, samt att vi skola i sann

mening tänka högt om fosterlandet för bevarandet af dess själfständighet och för det unga släktets uppfostran — — — —.»

Så lydde detta program *då*, och utgå vi äfven nu från samma grundsatser, så vågar jag tro och hoppas, att, huru olika meningarne än att börja med må vara, dock högt öfver alla dessa meningsskiljaktigheter och deraf föranledda strider skall stå den gemensamma kärleken till fosterlandet och en ärlig gemensam sträfvan att bereda detta en lyckosam framtid; samt att således stridernas ändamål blott skall blifva att utreda och soffra, hvad i landets allmänna frågor är det sanna, det rätta och det nyttiga, men ej ett medel för vinnandet af personliga syften eller enskilda intressen. *Då*, men endast *då*, kan slutligen uppnås en redlig och kraftig samverkan af alla goda krafter till samhällets utveckling och förkofran. Gud lede våra arbeten i sådan rigtning och hälle Han sin skyddande hand öfver Konungen och fäderneslandet!

§ 2.

Herr ordföranden anmälde, att han anmodat undertecknade att föra protokollet, till dess sekreterare hunnit utses.

§ 3.

Herr ordföranden uppläste berättelsen om den i riksdagsordningens § 32 föreskrifna fullmaktsgranskning, så lydande:

Protokoll, hållit inför statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet vid lagtima riksdagen i Stockholm den 15 januari 1892.

Sedan till följd af stadgandet i § 32 riksdagsordningen herr statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet anmodat tre bland fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning af riksdagsmannafullmakter, som jemlikt riksdagsordningens nämnda paragraf denna dag borde ega rum, så infunno sig nu å anvisad lokal inom kongl. kanslihuset af fullmäktige i riksbanken, herrar ordföranden bland nämnda fullmäktige, f. d. statsrådet m. m. P. J. von Ehrenheim, vice ordföranden, kanslirådet m. m. friherre A. H. E. Fock och hemmansegaren Olof Jonsson i Hof, samt af fullmäktige i riksgäldskontoret, herrar tjänstförrättande ordföranden bland desse fullmäktige, generaldirektören m. m. F. A. Andersson, statskommisarien m. m. P. Samzelius och grosshandlaren m. m. O. M. Höglund.

Vid den granskning af ingifna fullmakter i Andra Kammaren, som härvid företogs, befunnos samtliga fullmakterna i föreskrifven form utfärdade.

För godsegaren Carl Rydberg, fabriksidkaren Joh. Eriksson och förre landshöfdingen Axel Georg Wästfelt hade genom andre personer aflemnats fullmakter, utvisande, att de blifvit valde till riksdagsmän, Rydberg för Björkekinds och Östkindes samt Lösings, Bråbo och Memmings härads domsaga, Eriksson för Marks härads

valdistrikt af Marks, Vedens och Bollebygds härads domsaga samt Wästfelt för städerna Hernösand, Umeå och Skellefteå; men då Rydberg, Eriksson och Wästfält icke personligen aflemnats sina fullmakter, ansågs någon granskning af dessa icke för närvarande böra verkställas.

Slutligen skulle i protokollet antecknas, att, enligt hvad herr statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet anmälde, till honom aflemnats två den 13 innevarande månad för ofvanbemälda fabriksiddkaren Joh. Eriksson och förre landshöfdingen Wästfelt utfärdade läkarebetyg, enligt hvilka de på grund af sjukdom vore urståndsatte, Eriksson att den 15 dennes infinna sig vid kamrarnes sammanträden samt Wästfelt att för närvarande personligen aflemna sin riksdagsmannafullmakt samt att under de närmast följande veckorna delta i Riksdagens öfverläggningar.

Protokoll öfver hvad sålunda förekommit skulle meddelas Andra Kammaren, hvarjemte förteckning å de kammarens ledamöter, hvilka inför herr statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet uppvisat sina fullmakter, skulle tillika med fullmakterna och förenämnda läkarebetyg till kammaren öfverlemnas.

In fidem
Karl Lindbäck.

Den i ofvan intagna protokoll omförmälda, dervid bilagda förteckning hade följande lydelse:

Förteckning å ledamöter af Riksdagens Andra Kammare, hvilka den 15 januari 1892 inför chefen för kongl. justitiedepartementet uppvisat sina fullmakter.

Södermanlands län:	
Villåttinge härad.	1. Godsegaren Carl Alexanderson.
Kristianstads län:	
Gärds och Albo domsaga.	2. Hemmansegaren Nils Svensson i Olseröd.
Hallands län:	
Faurås och Årstads härad.	3. Landtbrukaren Johan Elof Eliasson i Oktorp.
Vestmanlands län:	
Vesterås och Köping.	4. Hofslagaran Carl Johan Hammarström.

§ 4.

Vid upprop enligt den öfver kammarens ledamöter upprättade förteckningen befunnos de alla närvarande, med undantag dels af herrar J. W. E. Walldén, P. J. M. Erikson i Stockholm, C. J. Jakobson i Karlshult, L. A. Eklund, M. Andersson i Löfhult, S. Arnoldsson i Vestra Rødeby, G. W. Skytte, G. Thestrup, G. Svan-

berg, C. G. A. Bergendahl och N. Nilsson i Wrängebol, hvilka, genom aflemnade läkarebetyg, styrkt sig vara af sjukdom hindrade att närvara, dels ock herrar C. Gethe, N. Åkeson i södra Sandby, E. G. D. A. Bexell, J. Persson i Arboga, C. T. Jacobsen och J. P. Dahlberg, hvilka sex sistnämnde icke uppgifvit någon anledning till sin frånvaro.

§ 5.

Herr ordföranden uppläste en till honom från hans excellens herr statsministern ankommen skrifvelse, innefattande meddelande, att Hans Maj:t Konungen ville i dag kl. half ett e. m. a kongl. slottet mottaga den deputation, som enligt 33 § riksdagsordningen hade att hos Konungen begära talman och vice talman för kammaren.

Härefter tillkännagaf herr ordföranden, att han anmodat nedan uppräknade kammarens ledamöter att utgöra sagda deputation, nemligen såsom ordförande herr C. F. Winkrans och såsom ledamöter herrar greve H. Hamilton från Stockholms stad, C. A. Alexanderson från Södermanlands län, C. B. Falk från Jönköpings stad, Nils Svensson från Kristianstads län, J. A. Eliasson från Hallands län, C. J. Hammarström från Vesterås stad, J. E. Schödén från Västernorrlands län, L. O. Carlsson från Norrbottens län, Anders Olsson från Gefleborgs län, Johan Nordin från Jemtlands län, Ollas A. Ericsson från Kopparbergs län.

§ 6.

Kammarens sammanträde, som ajournerades kl. 11,⁴⁰, fortsattes kl. 12,⁴⁵.

§ 7.

Då deputationen vid nämnda tid återkom, tillkännagaf dess ordförande, att Hans Maj:t Konungen behagat utnämna herr Carl Christian Peter Herslow till talman och herr Anders Peter Danielson till vice talman för kammaren.

§ 8.

Sedan ålderspresidenten till talmannen öfverlemnadt ordförandeklubban, helsade talmannen kammaren med följande ord:

Mine herrar!

Det maktpåliggande förtroendeuppdrag, Konungen nådigst velat lemna i mina händer, har jag allvarsamt tvekat, huru vida jag kunde och borde mottaga. Det kan nemligen ej tillfredsställande fyllas ut af en kammarledamot, som odeladt eger kammarens tillit och

välvilja. Men nu hafva vi här i kammaren under senaste åren stått delade i tvenne läger; och jag måste därför befara, *dels* att de män, bland hvilka jag stått, kanske skulle undandraga mig något af sin forna vänskap, om jag under striden lemnade leden, *dels* att den ärade motsidans män möjligen skulle med obenägenhet och misslitt betrakta den forne motståndaren.

Men vid närmare pröfning har jag af inre och yttre tecken tyckt mig skönja, att den tvistefråga, som hufvudsakligen delat oss, står på väg att, om ej alldeles utjemnas, dock snart mista sin förhärskande betydelse och egentliga skärpa. Å andra sidan har jag ock, granskande egen erfarenhet och egna känslor, vågat tro, att meningsbrytningarne inom denna kammare, ärligen utkämpade, ej efteråt lemna kvar ett spår af personligt misstroende eller personlig ovilja.

Litande härtill har jag dristat pröfva på, huru vida det skall lyckas mig att vinna allas eder vänskap i så fullständig grad, som denna plats onekligen kräfver. Att denna eder vänskap först och främst kommer att tagas i anspråk i form af *öfverseende*, det insen I nog sjelfve genast; men jag vill likväl uttryckligen, vördsamt och ödmjukt, nu be eder derom.

Med denna bön till eder alla öfvergår jag till kammarens förhandlingar, hvilka jag innerligt hoppas skola bringa till klarhet och lösning de viktiga uppgifter, som föreligga kammaren, höja, trots alla meningsstrider, den ömsesidiga aktningen och välviljan härinom samt, framför allt, kraftigt föra vårt älskade fosterland framåt till allt rikare andlig och materiel odling, till ett allt friare, friskare och lyckligare samhällslif.

§ 9.

Herr talmannen föredrog det under § 3 här ofvan intagna protokoll, och blefvo alla deri omförmälda, inför herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet företedda fullmakter af kammaren godkända, hvarefter af herr talmannen tillkännagafs, att fullmakterna skulle i kammarens kansli till vederbörande återställas.

§ 10.

De enligt § 4 här ofvan anmälda förfall blefvo af kammaren godkända.

§ 11.

På hemställan af herr talmannen beslöt kammaren att vid nästa plenum, som utsattes till måndagen den 18 januari kl. 11 f. m., företaga val af sekreterare, äfvensom utse tre ledamöter att deltaga i talmansöfverläggningarna, två ledamöter att hafva in-seende öfver Riksdagens kansli, åtta ledamöter att jemte talman-

nen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjening samt tre ledamöter att handhafva värden om kammarens ekonomiska angelägenheter.

§ 12.

Kammaren beslöt, efter hemställan af herr talmannen, som förmälde sig hafva om tiden för valen samrådt med Första Kammarrens talman, att nästa fredag den 22 i denna månad företaga val af ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten, samt att suppleanternas antal skulle, likasom vid föregående riksdagar, vara lika med de ordinarie ledamöternas.

§ 13.

Till talareplats för ledamöter, som kunde önska deraf begagna sig, anvisades på herr talmannens förslag den nedersta platsen i främsta stolraden till venster om talmansbordet.

§ 14.

Kammaren åtskildes kl. 1 e. m.

Gullbr. Elowson.

Christian Lovén.

Måndagen den 18 januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

I öfverensstämmelse med kammarens beslut under § 11 i protokollet för den 16 denna månad företogs val af kammarens sekreterare, till hvilken befattning ansökan hade inkommit från advokatfiskalen i kongl. kammarkollegium vice härads höfdingen Karl Hjalmar Abraham Nehrman.

Valet anställdes i föreskrifven ordning med slutna sedlar.

Sedan valsedlarna blifvit öppnade och uppräknade, samt två sedlar såsom icke varande slutna förklarats ogiltiga, befans valet hafva så utfallit, att till kammarens sekreterare enhälligt utsetts förbemälda herr K. Hj. A. Nehrman med 182 röster.

Sekreteraren, som härefter instälde sig, öfvertog, efter erhållen kännedom om valets utgång, protokollsföringen.

Gullbr. Elowson.

Christian Lovén.

§ 2.

Anställdes val af tre ledamöter att deltaga i talmansöfverläggningarna; och blefvo dertill utsedde:

Herr I. Lyttkens	med 185 röster,
» A. Persson i Mörap	» 124 »
och » A. A. Lilienberg	» 120 »

§ 3.

Vidare företogs val af två ledamöter att, jemte två ledamöter af Första Kammarén, hafva inseende öfver Riksdagens kansli; och valdes dervid:

	Herr E. A. Edelstam	med 173 röster,
och	» W. Walldén	» 173 » .

§ 4.

Vid härefter anstaldt val af de åtta ledamöter, hvilka skulle ega att, jemte herr talmannen, tillsätta kammarens kansli och vaktbetjening, blefvo dertill utsedde:

	Herr vice talmannen A. P. Danielson	med 179 röster,
	» A. Gumælius	» 179 »
	» J. Johansson i Noraskog	» 179 »
	» O. Jonsson i Hof	» 179 »
	» A. Persson i Mörarp	» 179 »
	» C. F. Winkrans	» 179 »
	» G. F. Östberg	» 179 »
och	» N. P. B. Lindgren	» 114 » .

§ 5.

Slutligen verkstaldes val af tre ledamöter att hafva vården om kammarens ekonomiska angelägenheter. Dertill valdes:

	Herr J. H. E. Dieden	med 143 röster,
	» J. Johansson i Stockholm	» 143 »
och	» N. Olsson i Åttersta	» 143 »

§ 6.

Justerades protokollsutdrag angående i de föregående fyra §§ omförmälda val.

§ 7.

Herr talmannen anmälde, att herrar K. J. Jakobsson i Karls-hult, J. P. Dahlberg och C. J. Jacobsen denna dag intagit sina platser bland kammarens ledamöter.

§ 8.

Upplästes följande till kammaren inkomna sjukbetyg:

Att ledamoten af Riksdagens Andra Kammare herr kongl. sekter Carl Gethe insjuknat i influenza och icke kan infinna sig

vid instundande Riksdags första sammanträden, intygar på heder och samvete.

Kalmar den 14 januari 1892.

E. Engdahl.

Lasarettsläkare.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 12,¹⁰ e. m.

In fidem

Hj. Nehrman.

Onsdagen den 20 januari.

Kl. 10,³⁰ f. m.

§ 1.

Upplästes och lades till handlingarne följande till kammaren inkomna protokoll:

Protokoll vid sammanträde med de ledamöter af Riksdagens Andra Kammare, hvilka blifvit utsedde att jemte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjening, hållet följande dagar år 1892.

Den 18 januari.

De kammarens ledamöter, hvilka vid denna dag hållet plenum erhållit uppdrag att, jemte herr talmannen, tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjening, sammanträdde omedelbart efter slutadt plenum i kammarens kanslilokal för fullgörande af nämnda uppdrag. Dervid beslöts till en början, att kanslitjenstemännens antal skulle bibehållas oförändradt sådant det under senaste riksdagarne varit, och att det för tjenstgöring vid kammarens protokoll utaf deputerade vid 1875 och 1888 års riksdagar stadgade arbetssätt skulle jemväl vid innevarande riksdag tillämpas. I anledning af derom väckt fråga beslöto deputerade vidare att till kammarens kännedom låta i detta protokoll anteckna äfvensom genom anslag i kanslilokalen kungöra, att derest i afseende å kammarens diskussionsprotokoll någon af kammarens ledamöter skulle finna anledning till anmärkning mot det sätt, hvarpå vederbörande notarie fullgjort sitt åliggande, deputerade funne önskligt, att anmälan härom gjordes hos kammarens sekreterare, hvilken skulle hafva att öfver dylika anmälanden föra särskilda anteckningar.

Sedan härefter de inkomna ansökningarna genomgått, antogo deputerade till tjänstemän i kansliet följande personer, hvilka samtliga vid senaste riksdag varit hos kammaren anstälde, nemligen

till notarier:

e. o. kanslisten C. N. Sandström,
notarien, vice häradshöfdingen C. O. Erickson,
auditören R. Thorell,
amanuensen, fil. kand. A. Norin,
vice häradshöfdingen F. A. Liljesköld,
vice häradshöfdingen A. H. Grape,
revisorn A. A. Hermansson,
kassören E. W. Söderstedt,
filosofie doktorn J. W. Kjellberg,
amanuensen Th. E. Engelhart,
filosofie kandidaten E. Thyselius,
vice häradshöfdingen G. Berggren,
filosofie kandidaten S. Clason,
filosofie kandidaten J. Johansson,
filosofie kandidaten C. Lundgren,
vice häradshöfdingen E. Nathorst Böös,
juridico-filosofie kandidaten John Olsson, och
amanuensen G. Hagbergh; utaf hvilka Sandström, Erickson,
Thorell och Norin skulle tjänstgöra såsom reviderande notarier;

till förste kanslist:

kammarskrifvaren C. G. V. Boije af Gennäs;

till registrator:

postkontrollören F. Amné;

samt till kanslister:

revisorn N. H. Håkansson,
e. o. kanslisten C. Burman,
vice häradshöfdingen R. Öhnell, och
amanuensen O. Ohlsson.

Med tillsättande af tre notarie- och två kanslistbefattningar skulle anstå, till dess efter prof, som skulle under morgondagen anställas, visat sig i hvad mån öfriga sökande voro i snabbskrifningskonst öfvade.

Det skulle här antecknas, att ofvanbemälde Boije af Gennäs, Amné och Hagbergh, den sistnämnde i egenskap af kanslist, på särskild anmodan redan den 15 i denna månad inträdt i tjänstgöring hos kammaren.

Vaktmästare hade till ett antal af tolf vid senaste riksdagen varit hos kammaren anstälde; och sedan detta antal ansetts böra bibehållas jemväl vid innevarande riksdag, blefvo nu till vaktmästare antagne: G. Malmberg, C. E. Thour, A. A. G. Lind, A. W. Nilsson, E. G. Olsson, A. P. Carlsson, A. P. Ström, C. J. Johans-

son, O. A. Lithander, C. J. Söderqvist, D. Vinbladh och E. Larsson, bland hvilka Malmberg anställdes såsom förste vaktmästare och Thour skulle ombestyra utdelningen af ankommande postförsändelser; och skulle i sammanhang härmed antecknas, att samtliga de antagne vaktmästarne, med undantag af Söderqvist, Vinbladh och Larsson, börjat tjenstgöra hos kammaren redan den 15 i denna månad.

Den 19 januari.

Sedan denna dag inför deputerade anställts det snabbskrifningsprof, hvarom deputerades protokoll för gårdagen närmare förmåler, samt de aflemnade profven blifvit granskade, utsågos nu

till notarier:

fil. stud. A. E. M. Ericsson,
fil. kandidaten C. J. Sandgren och
e. o. hofrättsnotarien A. Wide; samt

till kanslister:

fil. doktorn K. Beckman och
vice häradshöfdingen C. F. Vougt, med skyldighet för de begge sistnämnde att vid inträffande förfall för någon af kammarens notarier inträda i tjenstgöring vid protokollet.

År och dagar som ofvan

Hj. Nehrman.

§ 2.

Till kammaren hade inkommit följande sjukbetyg, som upplästes
1:o) Att ledamoten af Riksdagens Andra Kammare borgmästaren m. m. Alfr. Wendt till följe af influensa är sängliggande sjuk, intygar

Stockholm den 18 januari 1892.

A. H. Bernheim,

legit. läkare.

2:o) Att brukspatron Carl Alexanderson är af sjukdom hindrad att under de närmaste dagarne närvara vid Riksdagens sammanträden, intygar

Stockholm den 20 januari 1892.

Jonas Wærn,

med. d:r, e. o. prof.

§ 3.

Herr talmannen anmälde, att herrar *L. A. Eklund, J. Persson* från Arboga, *G. Thestrup, G. W. Skytte, N. Åkesson, G. Svanberg* och *C. Gethe* numera anländt till hufvudstaden och denna dag intagit sina platser bland kammarens ledamöter.

§ 4.

Till bordläggning anmäldes:

Riksdagens år 1891 församlade revisorers berättelse angående riksbanken.

§ 5.

Herr talmannen och kammarens ledamöter afgingo kl. $\frac{3}{4}$ 11 till storkyrkan, hvarest riksdagspredikan hölls. Efter slutad gudstjänst begaf sig kammaren till rikssalen, der Hans Maj:t Konungen med ett tal öppnade riksdagen. Sedan hans excellens herr statsministern härefter uppläst Kongl. Maj:ts berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista Riksdags sammanträde sig tilldragit samt herrar talmän till Hans Maj:t Konungen framfört uttrycken af kamrarnes undersåtliga vördnad och hvardera mottagit ett exemplar af Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof, afslutades ceremonien på rikssalen, hvarefter kammaren, enligt beslut fattadt före afgangen från dess samlingsrum, vid utgåendet från rikssalen åtskildes.

In fidem

Hj. Nehrman.

Torsdagen den 21 januari.

Kl. 2 e. m.

§ 1.

Till kammaren hade inkommit följande sjukbetyg, som upplästes:

Att riksdagsmannen Johan Nordin varit från och med den 16 dennes af influenza hindrad att bevista riksdagssammanträdena, intygas på heder och samvete.

Stockholm den 19 januari 1892.

Victor Ericsson,
läkare.

§ 2.

Väcktes följande motioner, nemligen af:

Herrar *O. Erickson* i Bjersby och *H. Andersson* i Nöbbelöf, n:o 1, om ändring i gällande lagbestämmelser rörande stämning;

herr *A. V. Ljungman*:

n:o 2, om ändring af §§ 5 och 6 regeringsformen, afseende inrättande af ett nytt statsdepartement för samfärdseln m. m.;

n:o 3, om ändring af 46 § regeringsformen; och

n:o 4, om ändrad lydelse af 25 § i förordningen om landsting den 21 mars 1862; samt

herr *Ollas A. Ericsson*, n:o 5, om ändrad lydelse af 28 § 2 mom. i förordningen angående villkoren för försäljning af brännvin m. m. den 29 maj 1885.

Dessa motioner bordlades.

§ 3.

Till bordläggning anmäldes:

Riksdagens år 1891 församlade revisorers berättelse angående riksbanken;

Justitieombudsmannens embetsberättelse samt tryckfrihetskomiterades berättelse;

Riksdagens kanslideputerades memorial, n:o 1, angående antagande af tjänstemän i Riksdagens kansli.

§ 4.

Herr vice talmannen *A. P. Danielson*, erhöll härefter ordet och hemstälde, att det tal herr talmannen vid Riksdagens öppnande i går hållit inför Hans Maj:t Konungen, måtte, under förutsättning af herr talmannens medgifvande dertill, varda intaget i kammarens protokoll; och beslöt kammaren, på derom af herr talmannen gifven proposition, bifalla nämnda hemställan, i följd hvaraf här skulle införas ifrågavarande tal, hvilket var af följande lydelse:

Allernådigste Konung! Eders Maj:t!

Å nyo samlad till ansvarsfullt värf och åter mötande vid tronen frambär Riksdagens Andra Kammare till Konungen uttrycket af sin undersåttliga vördnad, sin trofasta tillgifvenhet och vill dervid i dag särskildt hafva uttalad sin glädje att sjelf se Eders Majestät återställd från en sjukdom, hvilken, lindrig som den väl oftast synes, likväl tyvärr allt för ofta hunnit röja sin farliga art.

Den sjukdomen, som hemsökt äfven vår konungaborg, har re-

dan länge gästat landet, vandrande från hem till hem. I många af dessa hem har den dystra gästen före sig påträffat en annan sådan, som redan slagit sig ned vid härden: det tärande bekymret för den dagliga utkomsten, nu skärpt och försvaradt af hårda konjunkturer. Det bud Eders Majestät nyss bragt oss om lindring i detta på många håll så bittra bekymmer, mottager kammaren med tacksamt erkännande, särskildt om denna lindring kan så ordnas, att den bringar med sig två andra goda och nödiga ting: stadga i affärs- och näringslivets betingelser och förtroendefull endragt mellan olika medborgareklasser. Detta goda ha vi senast i någon mån saknat, men landet behöfver det så oundgängligt, om det skall ega erforderlig kraft för de vidtgående samhällsuppgifter, som den nya tiden öppnar för oss, och om det skall lyckas oss att värna frihet och oberoende inom fäderneärfda landamären, ett fosterländskt kraf, som äfven ett större folk än vårt icke förmår att fylla utan att ställa sig som enad kraft.

Besluten att gifva sin redliga insats i allt godt arbete för fosterlandets framtid och anhållande att derunder få vara inne-sluten i Eders Majestäts bevägenhet och hägn, bringar Andra Kammaren Eders Majestät den gamla, trohjertade svenska helsen-ningen, nedkallande öfver vår Konung och hans hus Guds frid och välsignelse.

§ 5.

Här skulle antecknas, att herr *W. Walldén* denna dag intagit sin plats bland kammarens ledamöter.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 2,8 e. m.

In fidem
K. Nehrman.

Fredagen den 22 januari.

Kl. 10 f. m.

§ 1.

Upplästes följande till kammaren inkomna sjukbetyg:

Att ledamoten af Andra Kammaren herr apotekaren Carl Falk sedan nästlidne söndags eftermiddag lidit af ett anfall af Angina pectoris, som tills vidare förhindrar honom att bevista kammarens sammanträden, intygar

Stockholm den 21 januari 1892.

Gust. Setterblad.

1:sta bat.-läkare vid Svea lifgarde.

Att riksdagsmannen herr J. Peterson i Boestad är sjuk i influensa, betygar

Stockholm den 21 januari 1892.

Karl Malmsten.

Med. doktor.

§ 2.

Enligt derom förut fattadt beslut anställes nu val af ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten.

Dervid utsågos till:

ledamöter i konstitutionsutskottet:

Herr <i>J. Bengtsson</i> i Gullåkra	med 208	röster,
» <i>A. G. Björkman</i>	» 208	»
» <i>N. Boström</i> i Bodbyn	» 208	»
» <i>M. Dahn</i>	» 208	»
» <i>G. Elowson</i>	» 208	»
» <i>J. Johnsson</i> i Thorsberg	» 208	»

Herr	A. V. Ljungman	med 208 röster,
»	J. E. Wikstén	» 208 »
»	O. V. Vahlin	» 207 »
och	» S. A. Hedin	» 115 »

ledamöter i statsutskottet:

Herr	P. Andersson i Högkil	med 209 röster,
»	G. Eriksson i Mörviken	» 209 »
»	P. Ersson i Vestlandaholm	» 209 »
»	O. Jonsson i Hof	» 209 »
»	L. Jönsson i Sandby	» 209 »
»	I. Lyttkens	» 209 »
»	P. Pehrson i Törneryd	» 209 »
»	A. Persson i Mörarp	» 209 »
»	C. Persson i Stallerhult	» 209 »
»	N. Petersson i Runtorp	» 208 »
»	vice talmannen A. P. Danielson	» 176 »
och	» S. G. von Friesen	» 131 »

ledamöter i bevillningsutskottet:

Herr	A. Andersson i Intagan	med 210 röster,
»	M. Arhusiander	» 210 »
»	C. W. Collander	» 210 »
»	J. Johansson i Noraskog	» 210 »
»	S. M. Olsson i Sörnäs	» 210 »
»	C. A. Bokström	» 135 »
»	J. H. G. Fredholm	» 135 »
»	G. Jansson i Krakerud	» 135 »
»	O. B. Olsson i Maglehult	» 135 »
och	» frih. W. G. von Schwerin	» 135 »

ledamöter i bankoutskottet:

Herr	K. A. Gumælius	med 194 röster,
»	A. Hansson i Solberga	» 194 »
»	I. Månsson	» 194 »
»	O. Melin	» 193 »
»	J. P. Nilsson i Kägglå	» 193 »
»	J. A. Sjö	» 193 »
»	A. Göransson	» 126 »
och	» N. Persson i Vadensjö	» 126 »

ledamöter i lagutskottet:

Herr	J. Anderson i Tenhult	med 199 röster,
»	Folke Andersson	» 199 »
»	H. Andersson i Nöbbelöf	» 199 »
»	O. Erickson i Bjersby	» 199 »

Herr	<i>A. Lilienberg</i>	med 199 röster,
»	<i>P. G. Näslund</i>	» 199 »
»	<i>W. R. Wester</i>	» 133 »
och	<i>J. Mankell</i>	» 131 »

suppleanter i konstitutionsutskottet:

Herr	<i>A. W. Nilson</i> från Lidköping	med 120 röster,
»	<i>J. Bromée</i>	» 119 »
»	<i>A. F. Broström</i>	» 116 »
»	<i>N. Wallmark</i> i Smedsbyn	» 116 »
»	<i>A. F. Liljeholm</i>	» 114 »
»	<i>J. Nydahl</i>	» 114 »
»	<i>A. Olsson</i> i Ornakärr	» 114 »
»	<i>N. Hanson</i> i Berga	» 114 »
»	<i>P. Holm</i>	» 113 »
och	<i>Ol. Anderson</i> i Hasselbol	» 111 »

suppleanter i statsutskottet:

Herr	<i>L. Norrby</i>	med 187 röster,
»	<i>Ol. Andersson</i> i Lyckorna	» 178 »
»	<i>C. Andersson</i> i Hamra	» 177 »
»	<i>A. Johansson</i> i Löfåsen	» 123 »
»	<i>P. G. Petersson</i> i Brystorp	» 120 »
»	<i>E. Olsson</i> i Kyrkebol	» 119 »
»	<i>Ollas A. Ericsson</i>	» 119 »
»	<i>A. G. Gyllensvärd</i>	» 119 »
»	<i>J. P. Jansson</i> i Saxhyttan	» 119 »
»	<i>N. Nilsson</i> i Vrångebol	» 119 »
»	<i>A. Larsson</i> i Flicksäter	» 118 »
och	<i>N. Nilsson</i> i Skärhus	» 118 »

suppleanter i bevillningsutskottet:

Herr	<i>E. Nilson</i> från Ystad	med 161 röster,
»	<i>E. Beckman</i>	» 112 »
»	<i>J. A. Andrén</i>	» 100 »
»	<i>J. Johansson</i> från Stockholm	» 100 »
»	<i>A. Åström</i>	» 97 »
»	<i>E. Thermanius</i>	» 96 »
»	<i>A. Henricson</i>	» 95 »
»	<i>P. Truedsson</i>	» 93 »
»	<i>H. Eriksson</i> i Elgered	» 93 »
och	<i>J. Andersson</i> i Lysvik	» 89 »

suppleanter i bankoutskottet:

Herr	<i>P. Pehrson</i> i Norrsund	med 160 röster,
»	<i>J. Dieden</i>	» 160 »
»	<i>M. Andersson</i> i Stigen	» 158 »

Herr	J. Sjöberg	med 157 röster,
»	J. F. Schöning.....	» 119 »
»	P. A. H. Stjernspetz	» 116 »
»	K. E. Holmgren	» 114 »
och »	A. G. Anderson i Himmelsby	» 107 »

suppleanter i lagutskottet:

Herr	N. Åkesson.....	med 146 röster,
»	G. Svanberg	» 103 »
»	S. J. Kardell	» 99 »
»	E. Svensson från Karlskrona	» 96 »
»	C. G. Bruse	» 95 »
»	J. A. Lundström	» 95 »
»	C. G. Andersson i Skeenda	» 94 »
och »	G. Thestrup.....	» 79 »

Mellan de ledamöter, hvilka till suppleantplatser erhållit lika antal röster, anställdes lottningar för bestämmande af den ordning, hvori samme ledamöter borde såsom suppleanter ingå; och utföllo dessa lottningar med den ordningsföljd, som här ofvan angifvits.

§ 3.

Justerades protokollsutdrag angående de i nästföregående § omförmälda val.

§ 4.

Upplästes ett till kammaren inkommet, så lydande protokoll:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet den 21 januari 1892.

Fabriksidkaren Joh. Erikson å Rydboholm hade aflemnadt fullmakt, utvisande, att han vid riksdagsmannaval, som den 24 augusti 1891 hållits i Marks härads valdistrikt af Marks, Wedens och Bollebygd's härads domsaga, blifvit utsedd till ledamot af Riksdagens Andra Kammare för tiden till den 1 januari år 1894; och sedan berörda fullmakt funnits vara i föreskrifven form utfärdad samt vidare granskats af vederbörande fullmäktige i Riksbanken och Riksgäldskontoret, utan att desse mot fullmakten framställt någon anmärkning, beslöts, att protokoll öfver hvad sålunda förekommit skulle meddelas Andra Kammaren, hvarjemte fullmakten skulle till kammaren öfverlemnas för att hållas fabriksidkaren Erikson till handa.

In fidem

Karl Lindbäck.

Protokollet lades härefter till handlingarne, med tillkännagivande att fullmakten skulle i kammarens kansli till herr Erikson återställas.

§ 5.

Följande nya motioner afgåfvos, nemligen af:

herr *M. Dahn* m. fl., n:o 6, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om framläggande af förslag till ändring i legostadgan; samt

herr *O. V. Vahlin*, n:o 7, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning rörande större bolags förvärf af jordegendom i vissa delar af landet m. m.

De sålunda väckta motionerna begärdes på bordet och bordlades.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *M. Andersson* i Stigen under sex dagar från och med den 25 dennes.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 2,35 e. m.

In fidem

Hj. Nehrman.
